

Problemes de Geometria per a l'ESO 237

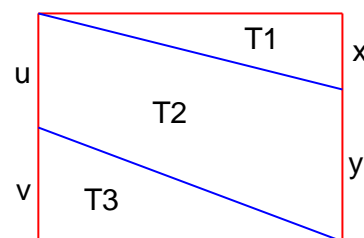
2361.-

Un rectangle s'ha dividit en tres parts d'àrees T_1, T_2, T_3 tals que

$$T_1 : T_2 : T_3 = 2 : 7 : 3$$

Determineu x, y, u, v

KöMaL K651

Solució:

Siguen P i Q les àrees dels triangles $\triangle BLD, \triangle DKB$

Per ser ABCD un rectangle:

$$u + v = x + y$$

Dos triangles que tenen la mateixa altura les àrees són proporcionals a les bases:

$$T_1 : T_3 = 2 : 3$$

$$\frac{T_1}{T_3} = \frac{x}{v} = \frac{2}{3}$$

$$\frac{P}{T_1} = \frac{y}{x}$$

$$\frac{Q}{T_1} = \frac{u}{x}$$

Sumant ambdues expressions:

$$\frac{P}{T_1} + \frac{Q}{T_1} = \frac{y}{x} + \frac{u}{x}$$

$$\frac{T_3}{T_1} = \frac{y+u}{x} = \frac{7}{2}$$

$$\frac{7}{2} = \frac{y+x+y-v}{x} = \frac{x+2y-\frac{3}{2}x}{x} = \frac{-\frac{1}{2}x+2y}{x} = -\frac{1}{2} + 2\frac{y}{x}$$

$$2 = \frac{y}{x}$$

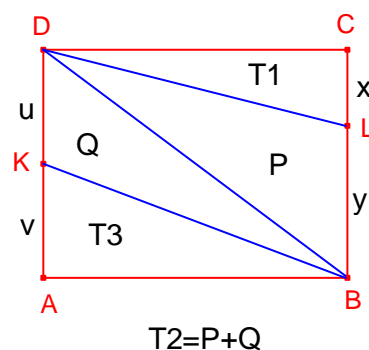
Aleshores, $x : y = 1 : 2$

$$\frac{T_3}{T_1} = \frac{y+u}{x} = \frac{7}{2}$$

$$\frac{7}{2} = \frac{y+u}{x} = \frac{u+v-x+u}{x} = \frac{2u+v-\frac{2}{3}v}{\frac{2}{3}v} = \frac{1}{2} + 3\frac{u}{v}$$

$$1 = \frac{u}{v}$$

Aleshores, $u : v = 1 : 1$

2362.- Dos costats d'un triangle tenen costats 3 cm i 4 cm.
 Quin és l'angle que formen els costats si les mitjanes dibuixades als vèrtexs oposats són perpendiculars.
 KöMaL C1593

Solució:

Siga $\triangle ABC$ el triangle tal que $c = \overline{AB} = 4, b = \overline{AC} = 3$.

Siga G el baricentre del triangle.

Siguen $\overline{BM}, \overline{CN}$ les mitjanes del triangle

La mitjana al vèrtex B mesura:

$$\overline{BM} = \frac{\sqrt{2a^2 + 2 \cdot 4^2 - 3^2}}{2}$$

La mitjana al vèrtex C mesura:

$$\overline{CN} = \frac{\sqrt{2a^2 + 2 \cdot 3^2 - 4^2}}{2}$$

Aplicant la propietat del baricentre.

$$\overline{BG} = \frac{2}{3}\overline{BM} = \frac{\sqrt{2a^2 + 2 \cdot 4^2 - 3^2}}{3}$$

$$\overline{GN} = \frac{1}{3}\overline{CN} = \frac{\sqrt{2a^2 + 2 \cdot 3^2 - 4^2}}{6}$$

Les mitjanes $\overline{BM}, \overline{CN}$ són perpendiculars

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle NGB$:

$$2^2 = \left(\frac{\sqrt{2a^2 + 23}}{3}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{2a^2 + 2}}{6}\right)^2$$

$$4 = \frac{1}{9}(2a^2 + 23) + \frac{1}{18}(a^2 + 1)$$

Simplificant:

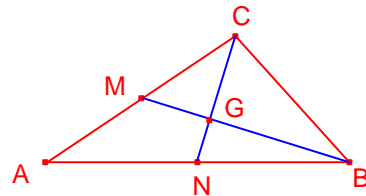
$$a^2 = 5$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle ABC$:

$$(\sqrt{5})^2 = 4^2 + 3^2 - 2 \cdot 4 \cdot 3 \cdot \cos A$$

$$\cos A = \frac{5}{6}$$

$$A = \arccos \frac{5}{6} = 33^\circ 33' 26''$$

2363.- Un quadrat $ABCD$ té els vèrtexs sobre una circumferència de centre O .
 Soga E el punt mig del costat \overline{AD} .
 La recta CE talla, novament, la circumferència en el punt F .
 Les rectes FB i AD es tallen en H .
 Demostreu que $2 \cdot \overline{HD} = \overline{AH}$.

Solució:

Siga $\overline{AB} = 1$, costat del quadrat $ABCD$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle CDE :

$$\overline{CE} = \frac{\sqrt{5}}{2}$$

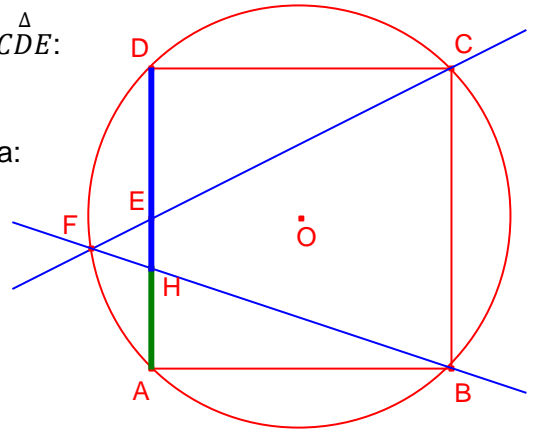
Aplicant la potència de E respecte de la circumferència:

$$\overline{FE} \cdot \overline{CE} = \overline{AD} \cdot \overline{DE}$$

$$\overline{FE} \cdot \frac{\sqrt{5}}{2} = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2}$$

$$\overline{FE} = \frac{\sqrt{5}}{10}$$

$$\overline{CF} = \overline{CE} + \overline{FE} = \frac{\sqrt{5}}{2} + \frac{\sqrt{5}}{10} = \frac{3\sqrt{5}}{5}$$

Els triangles FHE , FBC són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{EH}}{\overline{BC}} = \frac{\overline{FE}}{\overline{CF}}$$

$$\frac{\overline{EH}}{1} = \frac{\frac{\sqrt{5}}{10}}{\frac{3\sqrt{5}}{5}}$$

Aleshores:

$$\overline{EH} = \frac{1}{6}$$

$$\overline{HD} = \overline{DE} + \overline{EH} = \frac{1}{2} + \frac{1}{6} = \frac{2}{3}$$

$$\overline{AH} = \overline{AE} - \overline{EH} = \frac{1}{2} - \frac{1}{6} = \frac{1}{3}$$

Aleshores, $2 \cdot \overline{HD} = \overline{AH}$

2364.- En un triangle rectangle hi ha inscrites dos circumferències tangents d'igual radi i tangents cadascuna d'elles a un catet i la hipotenusa.
 Siguen M, N els punts de tangència amb la hipotenusa.
 Siga P el punt mig del segment \overline{MN}
 Proveu que el punt P pertany a la bisectriu de l'angle recte del triangle.

Solució:

Siga el triangle rectangle $\triangle ABC, A = 90^\circ$

Siga r el radi de les dues circumferències tangents.

Siga s el radi de la circumferència inscrit al triangle rectangle $\triangle ABC$

Siga T el punt de tangència de la circumferència inscrita i el catet \overline{AB} :

$$\operatorname{tg} \frac{B}{2} = \frac{s}{BT} = \frac{\frac{b+c-a}{2}}{\frac{a+c-b}{2}} = \frac{b+c-a}{a+c-b}$$

$$\angle KBM = \frac{B}{2}$$

$$\operatorname{tg} \frac{B}{2} = \frac{r}{BM}$$

$$\overline{BM} = \frac{a+c-b}{b+c-a} r$$

$$\angle LCN = \frac{C}{2} = 45^\circ - \frac{B}{2}. \operatorname{tg} \left(45^\circ - \frac{B}{2} \right) = \frac{1 + \operatorname{tg} \frac{B}{2}}{1 - \operatorname{tg} \frac{B}{2}} = \frac{a-b}{c}$$

$$\operatorname{tg} \left(45^\circ - \frac{B}{2} \right) = \frac{r}{\overline{CN}}$$

$$\overline{CN} = \frac{c}{a-b} r$$

$$\overline{NP} = \overline{MP} = \frac{1}{2} \overline{KL} = r$$

Vegem que \overline{CP} compleix la propietat de la bisectriu.

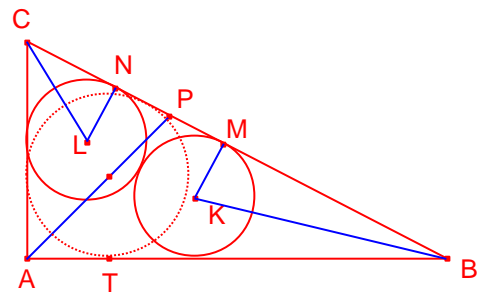
$$\frac{\overline{CP}}{b} = \frac{r \left(\frac{c}{a-b} + 1 \right)}{b} = \frac{a-b+c}{b(a-b)} r$$

$$\frac{\overline{BP}}{c} = \frac{r \left(\frac{a+c-b}{b+c-a} + 1 \right)}{b} = \frac{2c}{c(b+c-a)}$$

Dividint ambdues expressions:

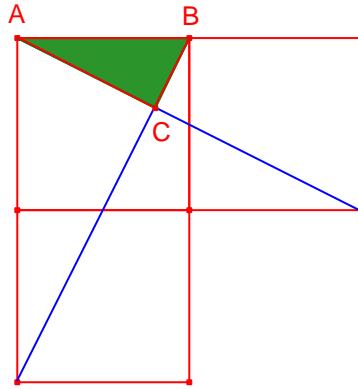
$$\frac{\frac{a-b+c}{b(a-b)}}{\frac{2c}{c(b+c-a)}} = \frac{(c+a-b)(c-(a-b))}{2b(a-b)} = \frac{c^2 - (a^2 + b^2 - 2ab)}{2b(a-b)} = \frac{-2(b^2 - ab)}{2b(a-b)} = 1$$

Aleshores, \overline{AP} és la bisectriu del triangle $\triangle ABC$.

2365.- La figura consta de tres quadrats de costat 1.

Determineu l'àrea del triangle $\triangle ABC$.

Solució:

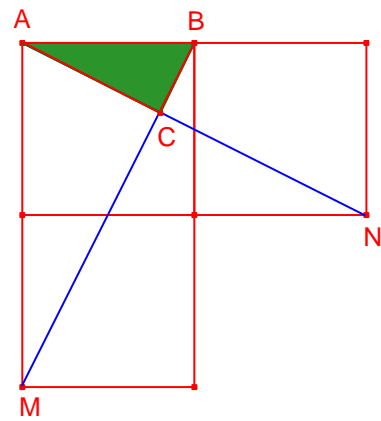
Els segments \overline{BM} , \overline{AN} són perpendicular.

Aleshores, $\triangle ABC$ és rectangle $C = 90^\circ$

Els triangles rectangles $\triangle ABC$, $\triangle MAB$ són semblants.

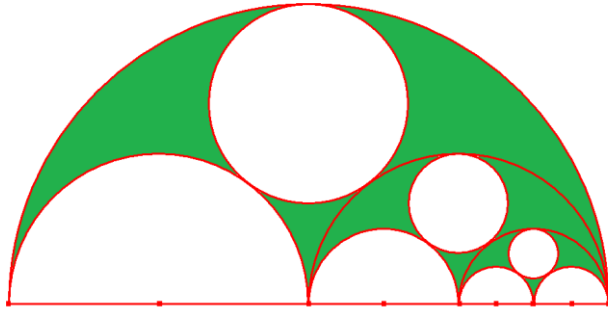
$$\frac{S_{ABC}}{S_{MAB}} = \left(\frac{\overline{AB}}{\overline{BM}}\right)^2 = \left(\frac{1}{\sqrt{1^2 + 2^2}}\right)^2 = \frac{1}{5}$$

$$S_{ABC} = \frac{1}{5} \cdot S_{MAB} = \frac{1}{5} \cdot \frac{1}{2} (1 \cdot 2) = \frac{1}{5}$$

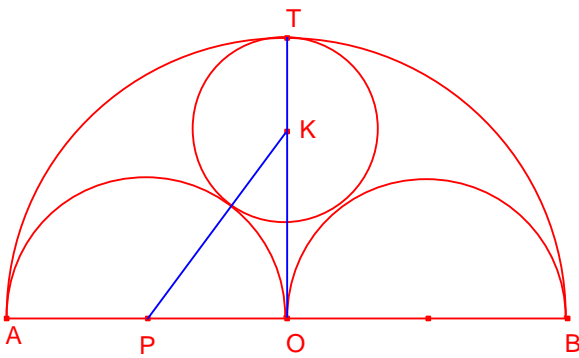

2366.- En la figura, la semicircumferència exterior té radi R .

- Calculeu l'àrea de la zona ombrejada.
- Si reproduïrem indefinidament la figura, calculeu l'àrea infinita.

Solució:

Considerem la semicircumferència de centre O i diàmetre $\overline{AB} = 2R$

Considerem la semicircumferència de centre P i diàmetre $\overline{AP} = R$

Considerem la circumferència de centre K i radi $\overline{KT} = r$

$$\overline{PK} = \frac{R}{2} + r, \overline{OK} = R - r, \overline{OP} = \frac{R}{2}$$

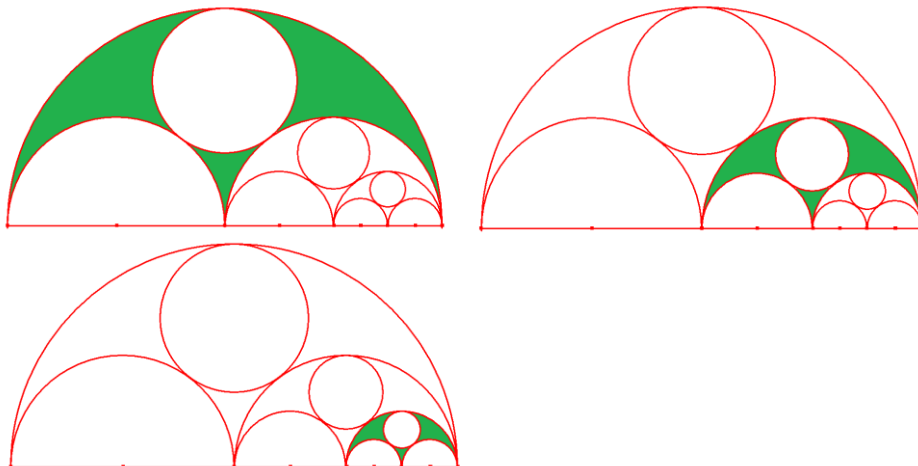
Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle POK$:

$$\left(\frac{R}{2} + r\right)^2 = (R - r)^2 + \left(\frac{R}{2}\right)^2$$

Resolent l'equació:

$$r = \frac{R}{3}$$

Considerem la successió de les següents àrees ombrejades.

La successió de zones ombrejades són semblants i de raó 2:1
La proporció entre les àrees és 4:1

La primera àrea de la successió anterior és igual a l'àrea d'un semicercle de radi R menys l'àrea d'un cercle de radi $\frac{1}{2}R$ i l'àrea d'un cercle de radi $\frac{1}{3}R$

$$a_1 = \frac{1}{2}\pi R^2 - \left(\pi \left(\frac{R}{2}\right)^2 + \pi \left(\frac{R}{3}\right)^2 \right) = \frac{5\pi}{36}R^2$$

El segon terme és:

$$a_2 = \frac{1}{4} \cdot \frac{5\pi}{36} R^2$$

El tercer terme és:

$$a_3 = \frac{1}{4} \cdot \frac{1}{4} \cdot \frac{5\pi}{36} R^2 = \left(\frac{1}{4}\right)^2 \cdot \frac{5\pi}{36} R^2$$

La successió és una progressió geomètrica de primer terme $a_1 = \frac{5\pi}{36}R^2$ i raó $k = \frac{1}{4}$

a)

La suma dels tres primers termes és:

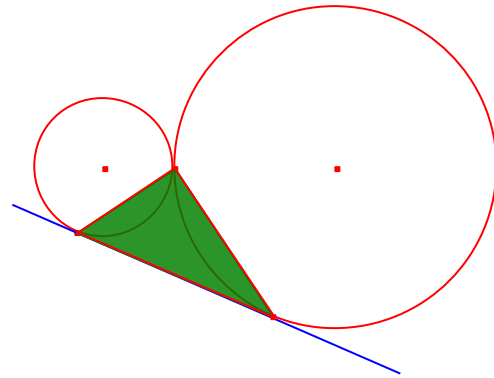
$$S_3 = \frac{5\pi}{36}R^2 \left(1 + \frac{1}{4} + \frac{1}{16} \right) = \frac{35\pi}{192}R^2$$

b)

La successió d'àrees té suma infinita:

$$S_\infty = \frac{a_1}{1-k} = \frac{\frac{5\pi}{36}R^2}{1-\frac{1}{4}} = \frac{5\pi}{27}R^2$$

2367.- Calculeu l'àrea del triangle determinat per dues circumferències tangents exteriors i la recta tangent a les dues circumferències, suposant que el radi de la menuda és r i el radi de la gran és R .

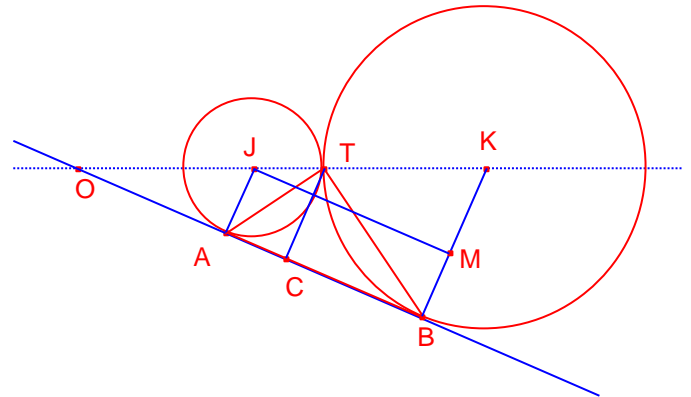
Solució:

Siguen J, K els centres de les dues circumferències.

Siguen A, B els punts de tangència de les circumferències amb la recta.

Siga T el punt de tangència de les dues circumferències.

Siga O el centre d'homotècia de les dues circumferències.

Siga M la projecció de J sobre el segment \overline{BK}

Siga C la projecció de T sobre la recta.

$$\overline{JK} = R + r, \overline{KM} = R - r$$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\triangle JMK$:

$$\overline{AB} = \overline{JM} = \sqrt{(R + r)^2 - (R - r)^2} = 2\sqrt{Rr}$$

Siga $\overline{OJ} = a$

Els triangles rectangles $\triangle OAJ, \triangle OCT, \triangle OBK$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{\overline{TC}}{a+r} = \frac{r}{a} = \frac{R}{a+r+R}$$

$$\frac{r}{a} = \frac{R}{a+r+R} = \frac{R+r}{\overline{TC}-r}$$

$$\frac{r}{a} = \frac{R+r}{a+r} = \frac{r}{\overline{TC}}$$

Aleshores:

$$\frac{\overline{TC}}{r} = \frac{R-r}{R+r}$$

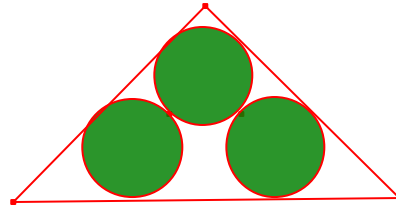
Per tant:

$$\overline{TC} = \frac{2Rr}{R+r}$$

L'àrea del triangle $\triangle ABT$ és:

$$S_{ABT} = \frac{1}{2} \overline{AB} \cdot \overline{TC} = \frac{1}{2} 2\sqrt{Rr} \frac{2Rr}{R+r} = \frac{2Rr\sqrt{Rr}}{R+r}$$

2368.- Tres circumferències d'igual radi estan inscrites en un triangle rectangle i isòsceles de catets 1.
 Calculeu el radi de les circumferències.

Solució:

Siga el triangle rectangle $\triangle ABC$, $B = 90^\circ$, $\overline{AB} = 1$
 Siguen K, L, M en centres de les tres circumferències.
 Siga r el radi de les tres circumferències.

El triangle $\triangle KLM$ és rectangle i isòsceles. $K = 90^\circ$

Siga D el punt mig del segment \overline{AC}
 Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle isòsceles $\triangle ADB$

$$\overline{AD} = \overline{BD} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

Siga T el punt mig del segment \overline{LM}

Siga E el punt de tangència de la circumferència de centre K i el costat \overline{BC}
 $\overline{DT} = \overline{KE} = r$

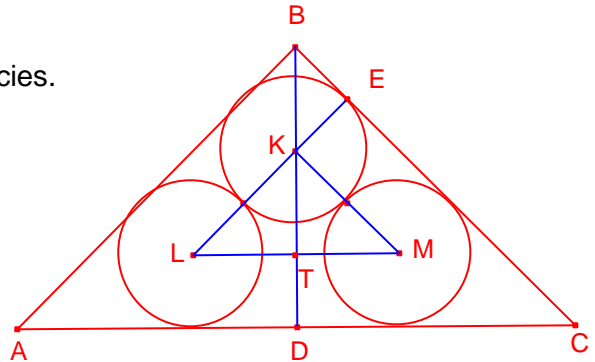
Aplicant el teorema de Pitàgores el triangle rectangle isòsceles $\triangle LTK$
 $\overline{TK} = r\sqrt{2}$

Aplicant el teorema de Pitàgores el triangle rectangle isòsceles $\triangle KEB$
 $\overline{BK} = r\sqrt{2}$

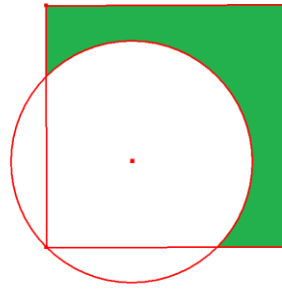
$$\overline{BD} = \frac{\sqrt{2}}{2} = \overline{DT} + \overline{TK} + \overline{BK} = (1 + 2\sqrt{2})r$$

Resolent l'equació:

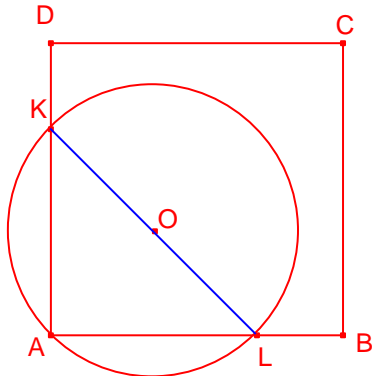
$$r = \frac{\sqrt{2}}{2(1 + 2\sqrt{2})} = \frac{4 - \sqrt{2}}{14}$$

2369.- El la figura, el quadrat té costat 2 i la circumferència de radi 1. Calculeu l'àrea de la zona ombrejada.

Solució:

Siga ABCD el quadrat de costat $\overline{AB} = 2$

Siguen K, L els punts de tall de la circumferència i els costats del quadrat.

$\angle KAL = 90^\circ$

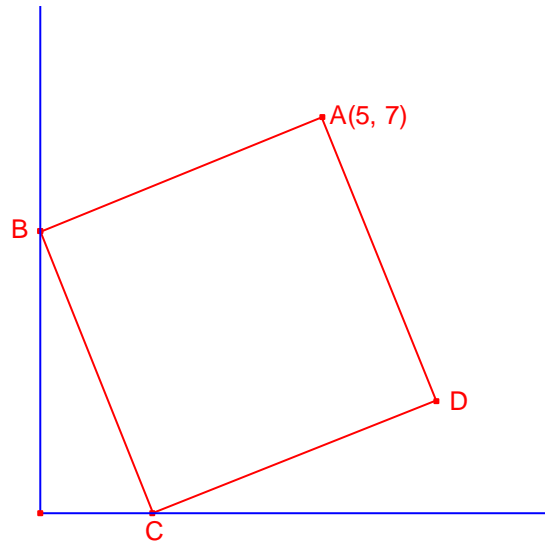
Aleshores, \overline{KL} és un diàmetre.

L'àrea obrejada és igual a l'àrea del quadrat menys l'àrea d'un semicercle de radi 1 i

l'àrea del triangle $\triangle KAL$:

$$S_{\text{ombrejada}} = 2^2 - \left(\frac{1}{2} \pi \cdot 1^2 + \frac{1}{2} \cdot 1 \cdot 1 \right) = \frac{7 - \pi}{2} \approx 1.9292$$

2370- En la figura, $ABCD$ és un quadrat que té dos vèrtexs en els eixos coordenats. Determineu els altres vèrtexs.

Solució:
Siga A' la projecció de A sobre l'eix d'ordenades.

Les coordenades de A' són:
 $A'(0, 7)$

$$\overline{AA'} = 5$$

Els triangles rectangles $\triangle OBC$, $\triangle A'AB$, $\triangle D'DC$ són iguals.

Aleshores, $\overline{OB} = \overline{CD} = 5$

$$\overline{BA'} = 2$$

Aleshores: $\overline{OC} = \overline{DD'} = 2$

Les coordenades de B són:
 $B(0, 5)$

Les coordenades de C són:

$$C(2, 0)$$

Les coordenades de D' són:
 $D'(7, 0)$

Les coordenades de D són
 $D(7, 2)$

